

The logo for Helsinki, featuring the word "Helsinki" in white text inside a white speech bubble shape.

Helsinki

A photograph of a long, narrow stone tunnel with a cobblestone floor. Sunlight streams in from an opening at the end, illuminating the path and casting long shadows. A person is visible in the distance, walking away from the camera towards the light.

TOIMINTAKERTOMUS 2017

Tarkastuslautakunta ja -virasto

Helsinki

Sisällys

5	Tarkastuslautakunta
9	Tilintarkastaja
11	Tarkastusvirasto
17	Tilinpäätös- ja suorit tiedot
21	Liitteet

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta järjestää Helsingin kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin kuntalain 14 luvun mukaisesti. Kaupunginvaltuusto valitsi 16.1.2013 vuosien 2013–2016 tarkastuslautakunnan, jonka työskentely jatkui kesäkuuhun 2017 asti. Kaupunginvaltuusto valitsi 7.6.2017 uuden tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2017–2020. Lautakunnassa on yhdeksän jäsentä ja heistä jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunta työskenteli alkuvuoden kahteen jaostoon ja loppuvuoden kahteen toimikuntaan jakautuneena suorittaen kaupungin ja kaupunkikonsernin tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarviointia lautakunnan päättämän vastuualuejaon mukaisesti. Molempien toimikausien aluejaot ovat toimintakertomuksen liitteenä.

Lautakunnan arviointitoiminta 2017

Tarkastuslautakunta piti 15 kokousta vuonna 2017. Sen kaksi jaostoa/toimikuntaa kokoontuivat yhteensä 22 kertaa, näistä seitsemän oli arviointikäyntejä hallintokuntiin.

Lautakunta merkitsi keväällä tiedoksi muun muassa kaupunginjohtajiston selonteot toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä strategiaohjelman tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2016, esityksen kaupungin tilinpäätöksestä 2016 sekä selostukset kaupunkikonsernin muutoksista ja tulevaisuuden suunnitelmista, kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä opetusvirastoa koskevasta väärinkäytösepäilystä.

Syksyllä 2017 lautakunta merkitsi tiedoksi esitykset kaupungin uudesta johtamisjärjestelmästä, toimialamallista ja kaupunkistrategiasta, kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä sisäisen tarkastuksen yksikön toiminnasta.

Vuoden 2017 arviointisuunnitelma syntyi tarkastuslautakunnan ja tarkastusviraston yhteistyönä. Suunnitelmaa valmisteltiin yhteisessä tilaisuudessa 19.4.2017 ja kauden 2013–2016 lautakunta hyväksyi suunnitelman 3.5.2017. Kaudelle 2017–2020 valittu lautakunta hyväksyi suunnitelman samansäältöisenä 19.6.2017. Arviointisuunnitelmaan si-

sältyy aiheita strategiaohjelman eri pääkohdista ja sen valmistelussa otettiin huomioon valtuustoryhmiltä, kaupungin johdolta ja virastopäälliköiltä tulleita arviointiaihe-ehdotuksia. Arviointisuunnitelmaan voi tutustua osoitteessa www.hel.fi/tav/fi/tarkastuslautakunta/asiakirjat.

Lautakunta hyväksyi 12.12.2017 tarkastusviraston kanssa yhteistyössä laaditun toimintasuunnitelman vuosille 2017–2020. Suunnitelma sisältää muun muassa tilintarkastuksen järjestämistä, arviointitoimintaa ja sidonnaisuusilmoitusten valvontaa koskevia linjauksia. Suunnitelmassa on määritelty kaupunkistrategiasta johdetut arviointiaiheiden teemat vuosille 2018–2021.

Arviointiin liittyvä raportointi

Tarkastuslautakunta hyväksyi 12.4.2017 vuoden 2016 arviointikertomuksen, joka sisälsi arviointiaiheita strategiaohjelman eri pääkohdista. Painettu arviointikertomus jaettiin valtuutetuille. Arviointikertomus ja sen valmistelumateriaalina laaditut yksityiskohtaiset arviointimuistiot julkaistiin internetsivustona osoitteessa www.arviointikertomus.fi. Arviointikertomuksen havaintoja ja suosituksia esiteltiin valtuustoryhmien kokouksissa ja kertomuksesta laadittiin tiedote. Arviointikertomuksessa esitetyt suositukset ja kaupunginhallituksen valtuustolle antamat selvitykset suosituksiin liittyvistä toimenpiteistä on julkaistu avoimena datana [Helsinki Regions InfoShare \(HRI\)](http://HelsinkiRegionsInfoShare(HRI)-palvelussa)-palvelussa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 21.6.2017 Helsingin kaupungin tilinpäätöksen vuodelta 2016 ja merkitsi samalla tiedoksi arviointikertomuksen ja siitä saadut lausunnot sekä tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2016. Valtuusto myönsi tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti vastuuvapauden kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 2016, lukuun ottamatta kolmea opetusviraston viranhaltijaa. Valtuusto kehotti kaupunginhallitusta antamaan joulukuun 2017 loppuun mennessä selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta. Selvitys oli valtuuston käsittelyssä 13.12.2017.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 2013–2016

- 1. jaosto
- 2. jaosto

Varsinaiset jäsenet

Pj. Wille Rydman
valtiotieteiden maisteri

Vpj. Pentti Arajärvi
oikeustieteen tohtori

Patrik Gayer
yhteiskuntatieteiden maisteri

Mia Haglund
valtiotieteiden kandidaatti

Mari Holopainen
kauppatieteiden maisteri

Nuutti Hyttinen
kauppatieteiden maisteri,
oikeustieteen kandidaatti

Jaana Lamminperä
oikeustieteen kandidaatti, MBA

Sari Mäkimattila
lääketieteen tohtori, dosentti,
elintarviketieteiden maisteri

Tuomas Viskari
yhteiskuntatieteiden maisteri

Henkilökohtaiset varajäsenet

Mark Mehtonen
diplomi-insinööri, MBA

Minna Salminen
kasvatustieteiden maisteri

Karin Palmèn
valtiotieteiden kandidaatti

Aaron Kallinen
filosofian maisteri

Salla Korhonen
oikeustieteiden kandidaatti

Marja Nyman
medianomi

Jaakko Ojala
valtiotieteiden maisteri

Timo Vehosmaa
diplomi-insinööri

Harri Juntunen
yhteiskuntatieteiden ylioppilas

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 2017–2020

- 1. toimikunta
- 2. toimikunta

Varsinaiset jäsenet

Pj. Dan Koivulaakso
yhteiskuntatieteiden maisteri

Vpj. Kauko Koskinen
diplomi-insinööri,
kauppatieteiden maisteri

Iida Haglund
estonomi

Alviina Alametsä
valtiotieteiden kandidaatti

Mikko Kiesiläinen
London School of Economics,
MSc

Minna Salminen
kasvatustieteiden maisteri

Juhani Strandén
Qualification in Business and
Administration of Accounting,
QBA

Paul Taimitarha
kauppatieteiden maisteri

Sanna Lehtinen
teologian tohtori

Henkilökohtaiset varajäsenet

Merja Helle
filosofian tohtori

Satu Kurki
oikeustieteen maisteri

Hannu Knuutila

Auni-Marja Vilavaara
oikeustieteiden kandidaatti,
filosofian maisteri

Tuomas Viskari
yhteiskuntatieteiden maisteri

Pertti Hyvärinen
oikeustieteen kandidaatti

Karin Zeiger

Linda Ahlblad
ylioppilas

Jukka Ihanus
oikeustieteen maisteri

Sidonnaisuusilmoitusten valvonta

Kuntalain (410/2015) mukaan määrätyillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on 1.6.2017 alkaen ollut velvollisuus ilmoittaa julkisesti sidonnaisuuksistaan. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastusvirasto valmistelee tarkastuslautakunnalle sidonnaisuusilmoitusten valvontaa koskevat asiat. Tarkastusvirasto valvoo, että sidonnaisuusilmoitusvelvolliset tekevät asianmukaisen ilmoituksensa määräajassa, ylläpitää ilmoituksista muodostuvaa rekisteriä ja antaa sidonnaisuusilmoitusten laatimiseen liittyvää opastusta. Lautakunta merkitsi tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden antamat sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 14.11.2017. Valtuuston käsittelyssä ilmoitukset olivat 13.12.2017.

Koulutus- ja kehittämistoiminta

Tarkastuslautakunta ja tarkastusvirasto osallistui 12.-13.10.2017 Tampereella järjestettyyn suurten kaupunkien tarkastuslautakuntien seminaariin, jonka aiheina olivat muun muassa tilintarkastajan

ja tarkastuslautakunnan yhteistyö, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarviointi, koko kunnan toiminnan arviointi, kuntayhtiöiden tarkastus ja arviointi sekä viestinnän vaikuttavuus.

Tarkastuslautakunnan ja viraston edustajia osallistui Espoossa 29.11.2017 järjestettyyn PKS-tarkastuslautakuntien yhteisseminaariin, jonka aiheina olivat PKS-tarkastuslautakuntien yhteistyö, sote- ja maakuntauudistuksen tilanne sekä tarkastuslautakunnan toimintaan liittyvät esteellisyys- ja julkisuusasiat.

Lisäksi toimikauden 2017–2020 lautakunnalle järjestettiin tarkastuslautakunnan, tarkastusviraston ja tilintarkastajan tehtäviin liittyvää perehdytystä. Aiheina olivat muun muassa lautakunnan arviointitoiminta ja yleiset toimielimen toimintaan liittyvät ohjeet ja määräykset.

Toimikauden 2013–2016 lautakunta suoritti yhdessä tarkastusviraston kanssa toimintaansa koskevan itsearvioinnin, jolla pyrittiin tunnistamaan lautakunnan työskentelyyn liittyviä kehittämistarpeita. Toimikauden 2017–2020 lautakunta valitsi kehittämiskohteista merkittävimmät, joiden pohjalta on kehitetty muun muassa arviointisuunnitelman toteutumisen seurantaa ja arviointikäynteihin liittyviä toimintatapoja.

Tilintarkastaja

Kaupunginvaltuusto valitsi 10.4.2013 tarkastuslautakunnan ja -viraston valmistelun sekä tilintarkastuksesta käydyn tarjouskilpailun perusteella KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n tarkastamaan kaupungin vuosien 2013–2016 ja optiona vuosien 2017–2018 hallintoa ja taloutta. Valtuusto päätti 11.5.2016 käyttää option ja valita vuosiksi 2017–2018 kaupungin tilintarkastajaksi KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimi 13.11.2017 asti JHT, KHT Leif-Erik Forsberg. Lautakunta hyväksyi 14.11.2017 tilintarkastajan aloitteesta tilintarkastussopimukseen tehdyn muutoksen, jonka perusteella kaupungin vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi nimettiin JHT, KHT Jorma Nurkkala ja hänen varahenkilökseen JHT, HT Tuomas Koskiniemi. Sopimuksen mukainen tilintarkastuspäivien määrä on 390 päivää/vuosi, minkä tilintarkastaja alitti 65 päivällä tilivuoden 2016 tarkastuksessa.

Tilintarkastaja huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta asetet-

tujen tavoitteiden mukaisesti. Tilintarkastaja antoi 28.4.2017 tilivuotta 2016 koskevan tilintarkastuskertomuksen. Kertomuksessa tilintarkastaja esitti opetusvirastossa ilmi tulleen väärinkäytösepäilyyn johdosta opetusviraston toimivaltuuksiin kohdistuvan muistutuksen. Tarkastuslautakunta pyysi muistutuksesta kaupunginhallituksen lausunnon ja epäilyn kohteena olevan viranhaltijan selityksen. Kaupunginvaltuusto päätti 21.6.2017 merkitä tilintarkastuskertomuksen tiedoksi ja myöntää vastuuvapauden tarkastuslautakunnan esittämässä laajuudessa.

Tilintarkastaja antoi vuonna 2017 yhden väliraportin ja loppuraportin tilivuoden 2016 tilintarkastuksesta sekä yhden väliraportin tilivuoden 2017 tilintarkastuksesta. Tilintarkastaja selosti raporttejaan tarkemmin tarkastuslautakunnan kokouksissa.

Vana-Viru 11a

Tarkastusvirasto

Organisaatio ja toiminta

Tarkastusvirasto toimii tarkastuslautakunnan alaisena Helsingin kaupunkikonsernin hallintoa ja taloutta tarkastavana ja arvioivana yksikkönä. Tarkastusviraston päällikkönä toimi tarkastusjohtaja revisioneuvos Pirjo Hakanpää, JHTT. Pitkäaikainen ja arvostettu tarkastusjohtaja Hakanpää jäi eläkkeelle 31.12.2017.

Viraston henkilökunnasta 11:llä on ylempi korkeakoulututkinto, mukaan lukien kaksi tohtorin tutkintoa. Tarkastusjohtajan lisäksi viraston tarkastuspäällikkö Arto Ahlqvist, arviointipäällikkö Timo Terävä ja kaupunkitarkastajat Katja Bosisio-Hillberg, Petri Jäske, Jari Ritari ja Kari Roine ovat auktorisoituja julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajia (JHT/JHTT). Lisäksi kaupunkitarkastaja Kari Roineella ja erikoistarkastaja Anne Sammalistolla on tilintarkastusalan perustutkinto (HT).

Tarkastusvirasto avusti vuonna 2017 tarkastuslautakuntaa ja sen kahta jaostoa/toimikuntaa kuntalain mukaisessa arviointitehtävässä. Lisäksi virasto avusti tilintarkastuksessa Helsingin kaupungin tilintarkastajaa, tilintarkastusyhteisö KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:tä.

Vuoteen 2016 kohdistunutta arviointityötä teki arviointisuunnitelman mukaisesti kaksi tai useampi tarkastaja yhdessä. Arviointeja koskevia yksityiskohtaisia suunnitelmia ja niiden toteutusta käsiteltiin arvioijien muodostamassa Arvi-ryhmässä, jossa puheenjohtajana ja samalla arvioinnin koordinoijana toimii arviointipäällikkö. Lautakunnan kahdelle jaostolle/toimikunnalle arviointien valmistelua koordinoivat johtavat tuloksellisuustarkastajat, 1. jaostolle/toimikunnalle Minna Tiili, VTT ja 2. jaostolle/toimikunnalle Liisa Kähkönen, HT.

Tilintarkastustyö koki muutoksia syksyllä, kun vakiintunut toimintamalli uudistettiin huomioiden toimialarakenteen muutokset. Uuden toimintamallin mukaan tarkastusta tehdään kahdessa tiimissä aiemman kolmen sijaan. Tarkastusta koordinoi tarkastuspäällikkö ja tiimien työtä tarkastuspäällikön ohella ohjasivat tiiminvetäjinä toimineet kaupunkitarkastajat Katja Bosisio-Hillberg ja Petri Jäske. Tarkastusta koskevia suunnitelmia ja tarkastuksen toteutusta käsiteltiin Tilita-ryhmässä,

jonka puheenjohtajana toimii tarkastuspäällikkö. Tilintarkastuksen tiimityön pelisäännöt päivitettiin loppukesällä 2017.

Toimintavuoden aikana päivitettiin arvioinnin käsikirjaa, johon on koottu kaikki arviointia koskevat ohjeet. Arvi-ryhmässä järjestettiin tuloksellisuuden arviointiin liittyvä koulutus sekä tietoisuuksia Valtiontalouden tarkastusviraston tuloksellisuustarkastuksen käytännöistä. Tuloksellisuustarkastuksen käytännöistä kertoi VTV:n tuloksellisuustarkastuspäällikkö Lassi Perkinen, joka oli virastossa henkilövaihdossa elokuusta 2016 kesäkuuhun 2017.

Tarkastusvirasto selvitti asiakaskyselyllä lautakunnan jäsenten näkemyksiä viraston toiminnasta ja arviointityöstä. Tilintarkastusyhteisö antoi tarkastajakohtaisen palautteen viraston henkilöstöstä.

Kansainvälinen yhteistyö

Tarkastusvirasto teki opintomatkan Tallinnaan 9.-10.6.2017. Vierailun kohteina olivat Tallinnan kaupungin talousosasto, Viron valtiontalouden tarkastusvirasto ja Helsingin kaupungin ulkoisen tilintarkastusyhteisön KPMG:n Viron toimisto. Opintomatkan aiheet käsitelivät tarkastuslautakunnan toimintaa sekä arviointi- ja tilintarkastustyötä paikallishallinnossa. Matkalle osallistui 16 viraston työntekijää.

Pirjo Hakanpää toimi Suomen toisena yhteyshenkilönä pohjoismaisessa päällikkörevisoriyhteistyössä. Minna Tiili jatkaa Hakanpään jälkeen yhteyshenkilönä.

Medianäkyvyys ja tunnettuuden lisääminen

Vuoden 2016 arviointikertomuksesta julkaistiin medialle tiedote. Arviointikertomuksesta uutisoitiin Hufvudstadsbladetissa, helsinkiläisiin kotitalouksiin jaettavassa Helsinki-infossa ja kaupungin henkilöstölehdessä Helsingin Hengessä. Lisäksi kertomuksen sisältöä käsiteltiin muun muassa Ylen, Hufvudstadsbladetin, STT:n ja Demokraatin verkkosivuilla sekä Helsingin kaupungin internet-

ja intranetsivuilla. Kertomuksen sisältöä esiteltiin myös kolmelle valtuustoryhmälle.

Tarkastusviraston julkaisemalla arviointikertomus.fi-sivustolla esitellään arviointikertomuksen sisältöä paperijulkaisua kattavammin. Sivusto on tarkoitettu erityisesti luottamushenkilöiden ja kuntalaisten käyttöön. Vuonna 2017 sivustoa kehitettiin palvelemaan paremmin ruotsinkielisten lukijoiden tarpeita.

Tarkastusvirasto sai Suomen laatupalkinnon 2017 Nordic Business Forumissa Messukeskuksessa. Laatupalkinto on kansallinen tunnustus yrityksen tai julkisorganisaation erinomaisuudesta, ja sen myöntää Suomen Laatu yhdistys ry parhaalle ulkoiseen asiantuntija-arviointiin osallistuneelle organisaatiolle. Laatu keskuksen loppuvuonna 2016 tekemässä ulkoisessa EFQM-arvioinnissa tarkastusviraston vahvuusiksi nostettiin laadukkaat arviointi- ja tilintarkastuspalvelut, henkilöstön osaamises-

ta ja hyvinvoinnista huolehtiminen ja henkilöstön osallistaminen. Suomen laatupalkinto huomioitiin kaupungin sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä ja artikkeli ”Laatupalkinto tuli iloisena yllätyksenä” julkaistiin Helsingin Hengessä 4/2017.

Viraston johto esitteli ulkoisen tarkastuksen toimintaa kesäkuussa 2017 tehtävissään aloittaneille pormestarille ja apulaispormestareille sekä jo aiemmin valituille kansliapäällikölle ja toimialajohtajille.

Suomen arviointiyhdistyksen hallituksen jäseniä kävi virastossa 28.11.2017 tutustumassa kaupungin arviointitoimintaan ja laatu työhön.

Kaupungin henkilöstölehti Helsingin Hengessä 1/2017 julkaistiin tarkastusviraston ja valtiontalouden tarkastusviraston henkilökiertoa käsittelevä artikkeli.

Controller Vilma Lamminpää, tarkastusjohtaja Pirjo Hakanpää ja arviointipäällikkö Timo Terävä noutamassa lokakuussa 2017 tarkastusvirastolle myönnettyä Suomen laatupalkintoa.

Tarkastusviraston henkilökunnan esitelmöinti eri sidosryhmille

18.5.2017: Helsingin kaupungin tytäryhteisöpäivä

Tarkastuslautakunnan toiminnan linkittyminen kaupunkikonsernin tytäryhteisöihin, Timo Terävä

1.6.2017: Tilintarkastuksen ja arvioinnin symposium

Arvioinnin tuloksia: Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjaus, Minna Tiili

7.-8.9.2017: Kuntatarkastajien opintopäivät

Tarkastuslautakuntajärjestelmä 20 vuotta ja ajatuksia tulevasta, Pirjo Hakanpää

2.10.2017: Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan järjestämä ympäristöterveydenhuollon hallinnon kurssi

Kunnan hallinnon ja talouden tarkastus: esimerkkinä Helsingin kaupunki, Timo Terävä

12.10.2017: Suurten kaupunkien tarkastuslautakuntien koulutustilaisuus,

Perustietoa yhdeksän suurimman kaupungin tarkastuslautakuntien käytännön työskentelystä ja resursseista, Timo Terävä

Koko kunnan toiminnan arviointi, Minna Tiili

Suomen laatupalkinto 2017: tarkastusviraston EFQM-arvioinnissa saama palaute, Pirjo Hakanpää

16.11.2017: Hallinnon ja kuntatutkimuksen tiedepäivät

Tarkastuslautakuntien tuloksellisuusarviointi, Minna Tiili

29.11.2017: PKS-tarkastuslautakuntien yhteisseminaari

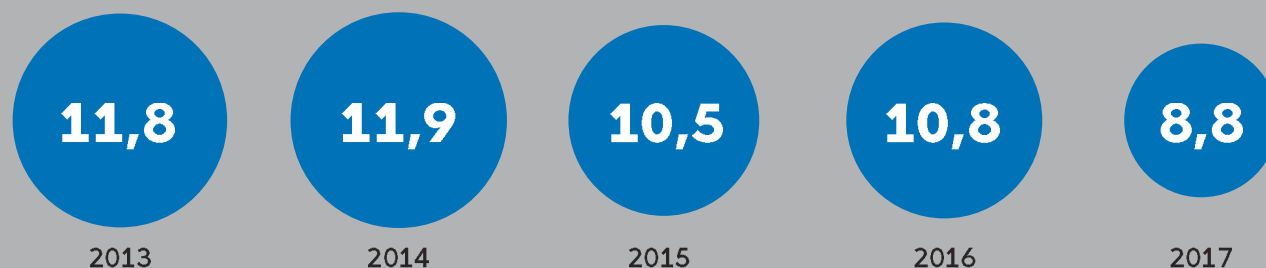
PKS-tarkastuslautakuntien yhteistyö, Timo Terävä

Tarkastuslautakuntien toiminta - havaintoja 20 vuoden ajalta ja ajatuksia tulevasta, Pirjo Hakanpää

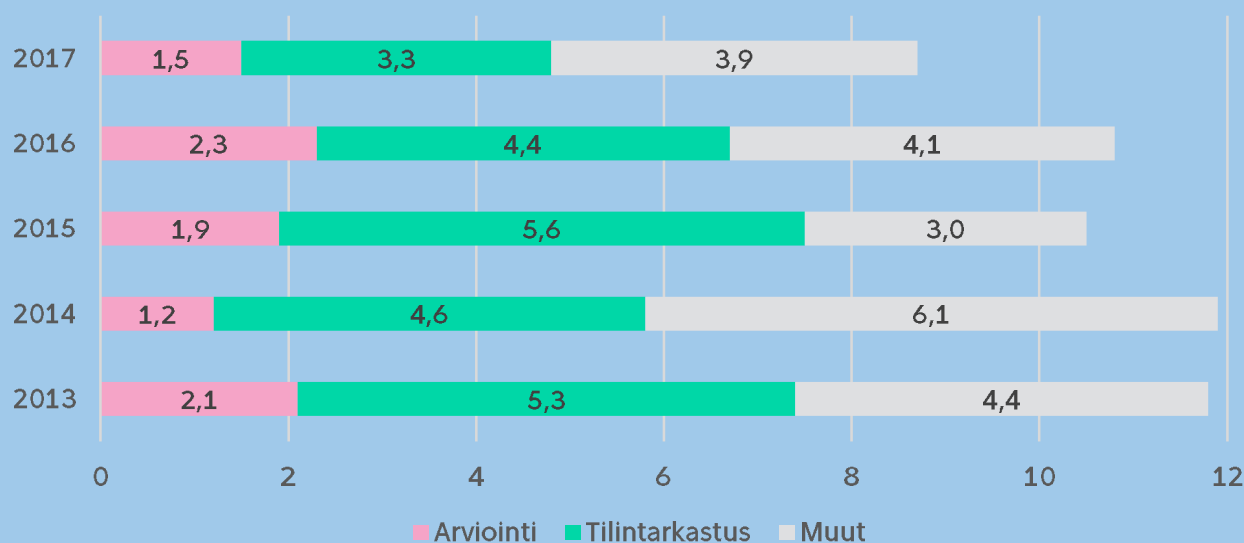
19.12.2017: Kaupungin toimialojen yhteinen Sutjakka stadi -verkostotapaaminen

Arvioinnin tuloksia: Terveysten edistäminen Sutjakka stadi -ohjelman avulla, Liisa Kähkönen

Koulutuspäivien lukumäärä henkilöä kohden vuosina 2013–2017

Koulutuspäivien jakautuminen vuosina 2013–2017, koulutuspäivää henkilö kohden

Tarkastusvirastossa järjestetyt erityiskoulutukset vuonna 2017

Aihe	Osallistujat	Kouluttaja	Aika
Tilintarkastuksen ajankohtaispäivä	Tilta-ryhmä	KPMG ja tarkastusvirasto, Bosisio-Hillberg Katja	13.1.2017
Tuloksellisuusarviointi	Arvi-ryhmä	Tarkastusvirasto, Kähkönen Liisa ja Tiili Minna	2.2.2017
Sopimushallintajärjestelmä	Tilta-ryhmä	Kaupunginkanslia, Santala Tytti	11.4.2017
Kaupungin uusi johtamisjärjestelmä ja toimintamalli	Tarkastusviraston henkilökunta	Kaupunginkanslia, Karvinen Marko	3.5.2017
Vinkkejä arviointiasetelman konkretisoinnin ja arvioinnin toteuttamisen tueksi	Arvi-ryhmä	Tarkastusvirasto, Tiili Minna	16.5.2017
Olellisuus ja tarkastusten rajaaminen	Tilta-ryhmä	KPMG	31.5.2017
VTV:n noudattamiin arviointikäytäntöihin perehtyminen	Arvi-ryhmä	VTV, Perkinen Lassi	Viisi koulutuskertaa kevään 2017 aikana
Vuorovaikutusvalmennus	Tarkastusviraston henkilökunta	Zulia Oy, Saarikangas Riitta	12.9.2017
Palosammutuskoulutus	Tarkastusviraston henkilökunta	Jätkäsaaren pelastusasema	20.9.2017
Ahjo Askin käyttö	Tilta-ryhmä	Tarkastusvirasto, Hynninen Harri	28.9.2017
Puheen valmistelu ja esiintymiskoulutus	Tarkastusviraston henkilökunta	Puhevalta Oy, Torkki Juhana	3.10.2017

Koulutus ja kehittäminen

Virasto tekee suunnitelmallista osaamisen kehittämisen yhteistyötä Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa. Tarkastusvirastojen kesken on laadittu sopimus henkilökierrosta vuosille 2016–2020. Kesään 2017 päättyneestä, lähes vuoden mittaisesta ensimmäisestä henkilövaihdosta saatiin erinomaiset kokemukset.

Toimintavuonna toteutettiin viraston strategia-lähtöistä osaamisen ja toiminnan kehittämissuunnitelmaa 2014–2020 ja sen toimeenpanoa varten yhteistyössä henkilöstön kanssa laadittua koulutus- ja kehittämisohjelmaa 2017. Toteutuneet koulutusmenot vuonna 2017 olivat 24 000 euroa. Koulutuksen osuus tarkastusviraston menoista oli 1,3 prosenttia (1,5 prosenttia vuonna 2016).

Henkilöstön osaamisen kehittämiseen käytettiin hyväksytyin koulutussuunnitelman mukaisesti noin 9 koulutuspäivää per henkilö (noin 11 päivää vuonna 2016). Näistä noin viisi päivää/henkilö oli tilintarkastus- ja arviointikoulutusta ja loput muuta ammattitaitoa kehittävää koulutusta. Tarkastusviraston toimialasta johtuen ulkopuolista koulutusta on enemmän kuin kaupungin sisäistä koulutusta. Kaikkiaan koulutuspäiviä oli yhteensä 144, joista 31 päivää oli sisäistä koulutusta. Koulutuksista saatua tietoa ja sen soveltamisesta hankittua osaamista jaetaan viraston sisällä jatkuvasti.

Tarkastusvirasto on yhteistyössä Espoon, Vantaan ja HUS:n ulkoisten tarkastusyksiköiden kanssa osallistunut Uudenmaan maakunta- ja soteuudistuksen valmisteluun laatimalla ehdotuksen maakunnan ulkoisen tarkastuksen järjestämisestä.

Henkilöstön vaihtuvuus ja työssäolo

Vuonna 2017 viraston 18 vakanssista täytettynä oli 17. Henkilöstöstä oli viranhaltijoita kolme ja työsopimussuhteisia 14. Tilintarkastuksen ja arvioinnin maisteriohjelman opiskelija Tampereen yliopistosta oli ensin korkeakouluharjoittelijana toukokuusta elokuuhun ja sen jälkeen erikoistarkastajan sijaisena vuoden 2017 loppuun.

Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus on vuosina 2013–2017 vaihdellut 0–2 henkilöön. Suurin osa vaihtuvuudesta on johtunut eläkkeelle jäämisistä. Vuonna 2017 eläkkeelle jäi kaksi viraston pitkäaikaisista työntekijää. Tarkastusjohtaja Hakanpään lisäksi eläkkeelle 31.12.2017 jäi virastossa pitkän uran tehnyt kaupunkitarkastaja Kari Roine. Viraston lähtövaihtuvuus oli 12 prosenttia vuonna 2017.

Sairauspoissaoloprosentti vuonna 2017 oli 1,3. Tarkastusviraston sairauspoissaoloprosentti on jo vuosia ollut merkittävästi pienempi kuin kaupungin keskiarvo. Koko kaupungin sairauspoissaoloprosentti vuonna 2017 oli 4,6.

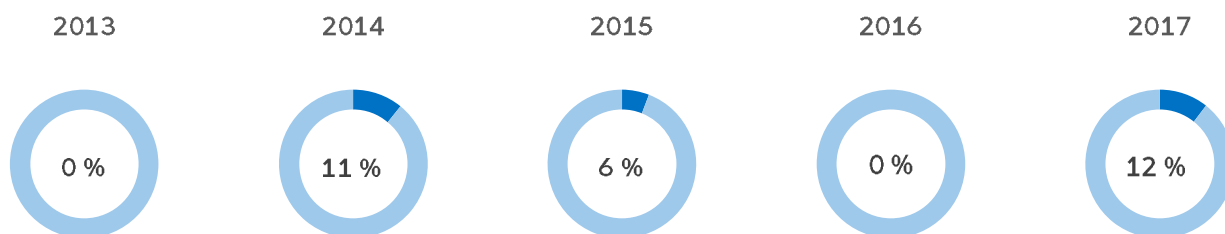
Toimitilat

Tarkastusvirastolla on käytössään toimitilaa yhteensä 590,5 neliometriä Unioninkatu 25:n neljännessä ja viidennessä kerroksessa. Virasto vuokraa toimitilansa kaupungin kiinteistöviraston tilakeskukselta.

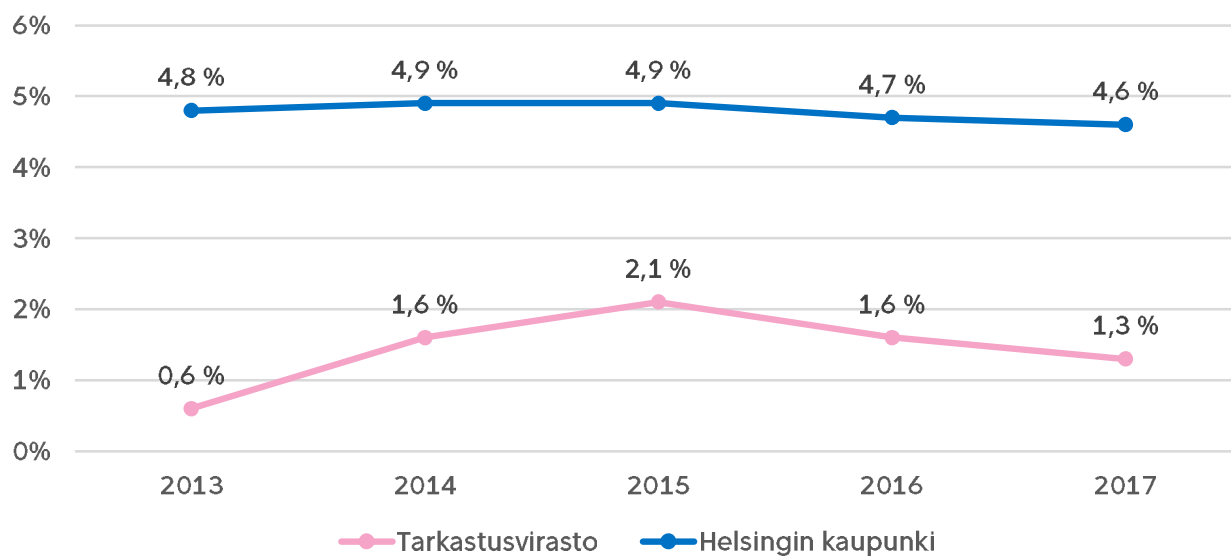
Henkilöstön määrä vuosina 2013–2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Tarkastusviraston henkilöstö	18	18	17	17	17
Työllistetyt	1	0	0	1	0
Korkeakouluharjoittelijat	1	1	0	0	1
Henkilökierto	0	0	0	1	1
Henkilötyöpäivät	3 833	3 626	3 566	3 662	3 658

Lähtövaihtuvuus vuosina 2013–2017

Sairauspoissaolot tarkastusvirastossa ja Helsingin kaupungilla vuosina 2013–2017

Tilinpäätös- ja suoritetiedot

Toimintatuotot ja toimintamenot vuosina 2013–2017

(1000 euroa)	2013	2014	2015	2016	TA 2017	2017
TOIMINTATUOTOT						
Yhteensä	0	0	0	10	3	3
Muut tuotot	0	0	0	10	3	3
TOIMINTAMENOT						
Yhteensä	2 056	1 934	1 958	1 917	1 987	1 897
Henkilöstökulut	1 475	1 444	1 455	1 381	1 403	1 367
Palvelujen ostot	344	240	255	284	325	284
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	34	32	27	30	35	23
Avustukset	2	3	3	3	3	3
Vuokrakulut	201	213	218	216	219	218
Muut toimintakulut	2	1	2	4	3	3
Toimintamenojen muutos edellisestä vuodesta %	-0,4	-5,9	1,2	-2,1	3,5	-1,1
INVESTOINTIMENOT	0	0	0	40	0	0

Tarkastustoimen toimintamenojen osuus koko kaupungin toimintamenoista vuosina 2013–2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Tarkastustoimen toimintamenojen osuus koko kaupungin toimintamenoista	0,044 %	0,041 %	0,046 %	0,046 %	0,045 %

Tilinpäätöstiedot

Tarkastustoimen vuoden 2017 toimintamenot toteutuivat hieman arvioitua pienempinä. Talousarvion alitus johtui pääosin ennakoitua alhaisemmista henkilöstömenoista. Viraston toimintamenot ovat pienentyneet vuodesta 2016 noin yhdellä prosentilla ja vuodesta 2015 yli kolmella prosentilla.

Vuonna 2017 tarkastustoimen menot olivat 2,94 euroa asukasta kohden (3,01 euroa vuonna 2016). Tilintarkastusyhteisöltä ostettujen palvelujen osuus tarkastustoimen toimintamenoista oli noin kahdeksan prosenttia ja tarkastuslautakunnan osuus noin viisi prosenttia.

Helsingin tarkastustoimen toimintamenojen osuus koko kaupungin toimintamenoista oli 0,045 prosenttia vuonna 2017.

Sitovan toiminnan tavoitteen toteutuminen

Tarkastuslautakunnan ja -viraston sitovana toiminnan tavoitteena oli, että tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelmaan sisältyvistä vuosittain vaihtuvista aiheista 60 prosenttia liittyy kaupungin strategiaohjelmassa asetettujen linjausten, tavoitteiden tai toimenpiteiden arviointiin.

Tavoite toteutui, sillä vaihtuvista aiheista 71 prosenttia sisälsi strategiakytkennän. Näihin aiheisiin ei lasketa mukaan vuosittain toistuvia sitovien toiminnan tavoitteiden toteutumisen arviointia, suosituksen vaikuttavuuden seuranta ja kaupungin talouden arviointia.

Muiden toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteena oli arviointikertomuksen ja tilintarkastuskertomuksen valmistuminen 30.4.2017 mennessä. Tavoite toteutui. Arviointikertomus hyväksyttiin 12.4.2017 ja tilintarkastuskertomus annettiin 28.4.2017.

Toisena tavoitteena oli kuntalain kokonaisuudistuksesta johtuvien tarkastuslautakunnan laajenevien tehtävien hoitaminen ammattitaitoisesti kustannuksia ja henkilöresursseja kasvattamatta.

Tavoite toteutui. Tarkastuslautakunnan tehtävä on laajentunut käsittämään sen arvioinnin, onko kuntalain 6 §:n tarkoittamalla tavalla määritelty kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointisuunnitelma toteutettiin ammattitaitovaatimukset täyttäen.

Lisäksi vuonna 2017 lautakunnan tehtäväksi on tullut sidonnaisuusilmoituksia koskeva valvonta ja raportointi valtuustolle. Sidonnaisuusilmoitusten valvonta hoidettiin lakia ja ohjeistuksia noudattaen. Ilmoitukset käsiteltiin tarkastuslautakunnan kokouksessa 14.11.2017 ja kaupunginvaltuustossa 13.12.2017. Henkilöresursseja ei kasvatettu, sen sijaan talousarviomäärärahat alitettiin yli neljällä prosentilla.

Kolmantena tavoitteena oli lakisääteisen tilintarkastuksen suorittaminen laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sopimuksen mukaisten 390 tarkastuspäivän puitteissa. Tavoite toteutui. Kaupungin ulkoinen tilintarkastaja alitti tilivuoden 2016 tarkastukseen sovitut 390 tarkastuspäivää 65 päivällä. Lakisääteinen tilintarkastus suoritettiin julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sopimushintojen puitteissa.

Tilankäytön toteutuminen

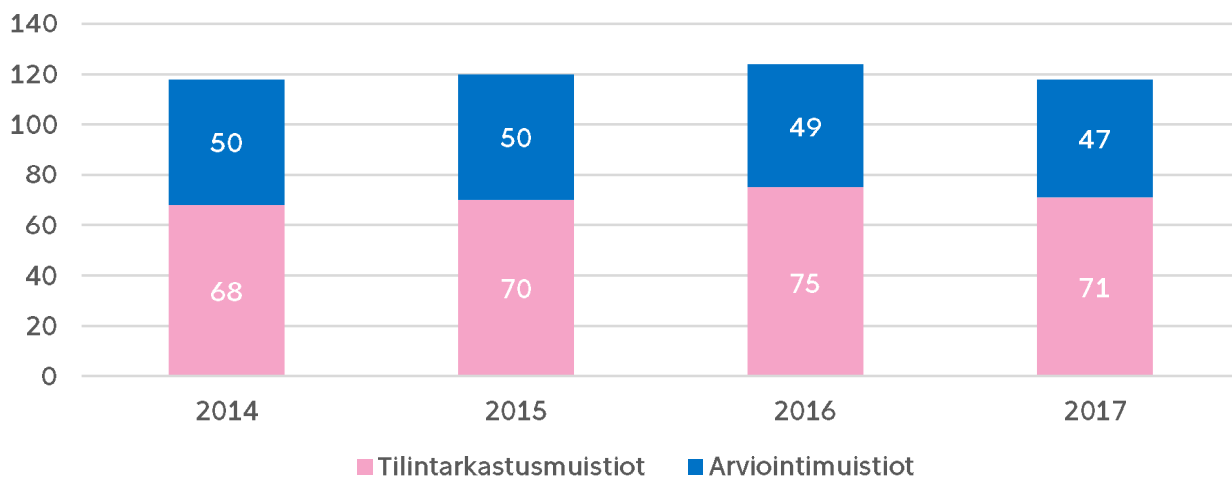
Tarkastusvirasto on aikanaan luopunut kaupungin muissa virastoissa tarkastajien käytössä olleista tiloista. Tavoitteena on ollut tehostaa Unioninkadulta vuokrattujen toimistotilojen käyttöä luovuttamalla tarpeettomaksi käyvät työtilat sopivina kokonaisuuksina kaupungin muiden toimintojen käyttöön. Lisäksi tavoitteena on ollut parantaa etätöiden edellytyksiä mahdollisuuksien mukaan edelleen.

Tavoite tilojen luovuttamisesta ei ole vielä toteutunut, koska tiloja ei ole sopivina kokonaisuuksina jäänyt tarpeettomaksi. Etätöypäivien määrä on kasvanut.

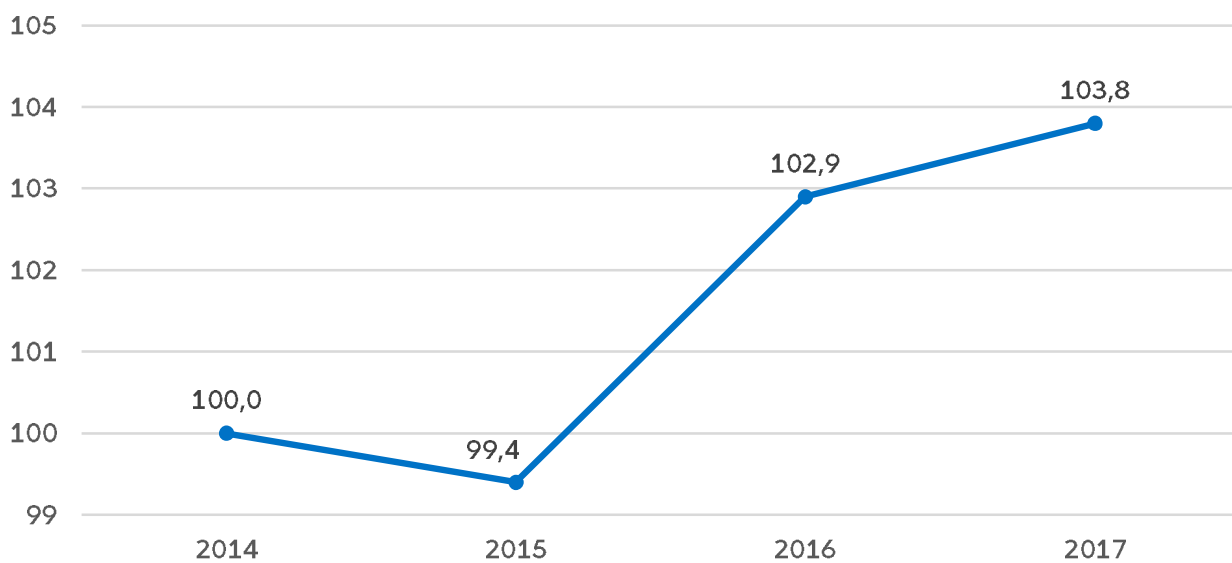
Arviointi- ja tarkastusmuistiot

Tarkastusvirasto raportoi tarkastuslautakunnalle arviointi- ja tilintarkastusmuistioista. Muistioista 47 oli tarkastuslautakunnalle laadittuja arviointimuistioita ja 71 tilintarkastajalle tehtyjä tilintarkastusmuistioita.

Arviointi- ja tarkastusmuistioiden määrä vuosina 2013-2017

Tuottavuuden kehittyminen vuosina 2014-2017

Tuottavuus

Tarkastusviraston tuottavuuden kehittymistä mitataan tulokorttiin pohjautuvalla tuottavuusindeksillä. Tuotosindeksi koostuu kuudesta osatekijästä, joista työpanosten käyttöön liittyvien tekijöiden painoarvo on 50 prosenttia (arviointisuunnitelman toteutuminen, tilintarkastussuunnitelman toteutuminen ja ydinprosesseihin käytettyjen työpäivien osuus kaikista työpäivistä), työn laatutekijöiden painoarvo 40 prosenttia (ammattitaito arvioinnissa ja ammattitaito tilintarkastuksessa) ja henkilöstötekijöiden painoarvo 10 prosenttia (työmotivaatiokysely). Panosindeksi on muodostettu julkisten menojen hintaindeksillä (kuntatalouden yleishallinto) deflatoiduista toimintamenoista. Vuonna 2017 tar-

kastusviraston tuottavuus kasvoi noin yhden prosentin tulostavoitteiden toteuduttua hyvin.

Ympäristöasiat

Kaupunkiyhteinen energiansäästötavoite on kaksitoista prosenttia vuoden 2010 kokonaisenergiankulutuksesta mukaan lukien aiempien vuosien säästötavoitteet. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön ja kaukolämmön kulutus. Tarkastusvirasto on vuokrannut toimitilansa kiinteistöviraston tilakeskuksesta, joka seuraa energiankulutusta vain koko kiinteistön tasolla. Energiansäästöä tarkastusviraston osalta ei ole mahdollista erikseen todentaa.

Liitteet

• SNELLMANINKATU •
• SNELLMANGATAN •

Tarkastuslautakunnan vastualuejako 31.5.2017 asti

1. jaosto	2. jaosto
Kaupunginhallitus	Sosiaali- ja terveyslautakunta
Johtajisto	Sosiaali- ja terveysvirasto
Kaupunginkanslia	Varhaiskasvatuslautakunta
Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen jk	Varhaiskasvatusvirasto
Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitos	Eläintarhan jk
Asuntolautakunta	Korkeasaaren eläintarha
Asuntotuotantotoimikunta	Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen jk
Asuntotuotantotoimisto	Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitos (Oiva Akatemia)
Kaupunkisuunnittelulautakunta	Kaupunginmuseon jk
Kaupunkisuunnitteluvirasto	Kaupunginmuseo
Kiinteistölautakunta	Kaupunginorkesterin jk
Kiinteistövirasto	Kaupunginorkesteri
Rakennuslautakunta	Kulttuuri- ja kirjastolautakunta
Rakennusvalvontavirasto	Kaupunginkirjasto
Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen jk	Kulttuurikeskus
Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL)	Liikuntalautakunta
Helsingin kaupungin palvelukeskus -liikelaitoksen jk	Liikuntavirasto
Helsingin kaupungin palvelukeskus -liikelaitos	Nuorisolautakunta
Pelastuslautakunta	Nuorisoasiainkeskus
Pelastuslaitos	Opetuslautakunta
Teknisen palvelun lautakunta	Opetusvirasto
Hankintakeskus	Ruotsinkielinen työväenopiston jk
Rakentamispalvelu (Stara)	Ruotsinkielinen työväenopisto
Tukkuutori	Suomenkielinen työväenopiston jk
Yleisten töiden lautakunta	Suomenkielinen työväenopisto
Rakennusvirasto	Kaupungin taidemuseon jk
Ympäristölautakunta	Taidemuseo
Ympäristökeskus	Tietokeskus
Konsernin johto ja valvonta	Helsingin kaupungin työterveys -liikelaitoksen jk
	Helsingin kaupungin työterveys -liikelaitos

Jaostojen vastualueisiin sisältyvät Helsingin kaupungin tytärsäätiöt ja keskeisimmät tytäryhtiöt

- Kaupunginjohtajan toimiala
- Rakennus- ja ympäristötoimi
- Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
- Sosiaali- ja terveystoimi
- Sivistystoimi

Forum Virium Helsinki Oy	●	Helsingin Seniorisäätiö	●
Helen Oy	●	Niemikotisäätiö	●
Helsingin Markkinointi Oy	●	Oulunkylän sairaskotisäätiö	●
Helsingin Satama Oy	●	PosiVire Oy	●
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	●	Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö	●
MetropoliLab oy	●	Helsingin Musiikkitalon säätiö	●
Palmia Oy	●	Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö	●
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	●	Helsingin teatterisäätiö	●
Finlandia-talo Oy	●	Helsinki Stadion Oy	●
Helsingin Asumisoikeus Oy	●	Helsinki-viikon säätiö	●
Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka)	●	Jääkenttäsäätiö	●
Helsingin Leijona Oy	●	Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	●
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Helsingin korkotukiasunnot	●	Stadion-säätiö	●
Kiinteistö Oy Auroranlinna	●	UMO-säätiö	●
Kiinteistö Oy Helsingin toimitilat	●	Urheiluhallit Oy	●
Kiinteistö Oy Kaapelitalo	●	Vuosaaren Urheilutalo Oy	●
Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Tennispalatsi	●		
Oy Helsingin Asuntohankinta Ab	●		

Tarkastuslautakunnan vastualuejako 1.6.2017 alkaen

- Keskushallinto
- Keskushallinnon liikelaitokset
- Kaupunkiympäristön toimiala
- Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- Kulttuuri ja vapaa-ajan toimiala
- Sosiaali ja terveystoimiala

1. toimikunta		2. toimikunta	
Kaupunginhallitus	●	Kasvatus- ja koulutuslautakunta	●
Kaupunginkanslia	●	Varhaiskasvatus ja esiopetus	●
Korkeasaaren eläintarha	●	Perusopetus	●
Taloushallintopalveluliikelaitoksen jk	●	Lukio- ja ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö	●
Taloushallintopalveluliikelaitos	●	Ruotsinkieliset palvelut	●
Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta	●	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	●
Palvelukeskusliikelaitos	●	Kulttuuripalvelut	●
Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta	●	Nuorisopalvelut	●
Rakentamispalveluliikelaitos	●	Liikuntapalvelut	●
Työterveysliikelaitoksen jk	●	Sosiaali- ja terveyslautakunta	●
Työterveysliikelaitos	●	Perhe- ja sosiaalipalvelut	●
Kaupunkiympäristölautakunta	●	Terveys- ja päihdepalvelut	●
Maankäyttö ja kaupunkirakenne	●	Sairaala- kuntoutus- ja hoivapalvelut	●
Rakennukset ja yleiset alueet	●		
Palvelut ja luvat	●		
Liikennelaitoksen johtokunta	●		
Liikennelaitos	●		
Pelastuslautakunta	●		
Pelastuslaitos	●		

Toimikuntien vastualueisiin sisältyvät Helsingin kaupungin tytärsäätiöt ja keskeisimmät tytäryhtiöt

- Keskushallinto
- Kaupunkiympäristön toimiala
- Sosiaali- ja terveystoimiala
- Kulttuuri ja vapaa-ajan toimiala
- Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Forum Virium Helsinki Oy	●	Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö	●
Helen Oy	●	Helsingin Seniorisäätiö	●
Helsingin Markkinointi Oy	●	Niemikotisäätiö	●
Helsingin Satama Oy	●	Oulunkylän sairaskotisäätiö	●
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	●	PosiVire Oy	●
Finlandia-talo Oy	●	Helsingin Musiikkitalon säätiö	●
Helsingin Asumisoikeus Oy	●	Helsingin teatterisäätiö	●
Helsingin kaupungin asunnot Oy	●	Helsinki Stadion Oy	●
Helsingin Leijona Oy	●	Helsinki-viikon säätiö	●
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Korkotukiasunnot	●	Jääkentäsäätiö	●
Kiinteistö Oy Auroranlinna	●	Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	●
Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat	●	Stadion-säätiö	●
Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Tennispalatsi	●	UMO-säätiö	●
MetropoliLab Oy	●	Urheiluhallit Oy	●
Palmia Oy	●	Vuosaaren Urheilutalo Oy	●
Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy	●	Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö	●
Oy Helsingin Asuntohankinta	●		

Tarkastuslautakunnan jaostoja/toimikuntia avustaneet tarkastusviraston henkilöt

1. jaosto/toimikunta

Tiili Minna
johtava tuloksellisuustarkastaja

Bosisio-Hillberg Katja
kaupunkitarkastaja

Hynninen Harri
kaupunkitarkastaja

Jäske Petri
kaupunkitarkastaja

Kähkönen Liisa
johtava tuloksellisuustarkastaja

Lamminpää Vilma
controller

Perkinen Lassi
kaupunkitarkastaja (henkilökierto, VTV)

Ritari Jari
kaupunkitarkastaja

Roine Kari
kaupunkitarkastaja

Terävä Timo
arviointipäällikkö

2. jaosto/toimikunta

Kähkönen Liisa
johtava tuloksellisuustarkastaja

Bosisio-Hillberg Katja
kaupunkitarkastaja

Hynninen Harri
kaupunkitarkastaja

Jäske Petri
kaupunkitarkastaja

Kaito Kirsi-Marie
kaupunkitarkastaja

Palomäki Tarja
kaupunkitarkastaja

Ritari Jari
kaupunkitarkastaja

Roine Kari
kaupunkitarkastaja

Terävä Timo
arviointipäällikkö

Tiili Minna
johtava tuloksellisuustarkastaja

Tavoitearvioinnin ja hallinnon tilintarkastuksen vastualuejako

Keskushallinto
Tiili Minna ja Bosisio-Hillberg Katja

Liikelaitokset
Roine Kari

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Tiili Minna ja Kaito Kirsi-Marie

Kaupunkiympäristön toimiala
Ritari Jari ja Jäske Petri

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Palomäki Tarja ja Hynninen Harri

Sosiaali- ja terveystoimiala
Kähkönen Liisa

Konserniyhtiöt ja säätiöt
Tiili Minna

Helsinki

Helsingin kaupungin tarkastuslautakunnan ja -viraston toimintakertomus 2017

Valokuvat

Kansi: Helsingin kaupungin My Helsinki -materiaalipankki, Juhana Hurtig
Sivu 4: Helsingin kaupungin My Helsinki -materiaalipankki, Arttu Kokkonen
Sivu 8: Helsingin kaupungin My Helsinki -materiaalipankki, Juhana Hurtig
Sivu 10: Vilma Lamminpää
Sivu 12: Petri Lehtipuu
Sivu 21: Helsingin kaupungin My Helsinki -materiaalipankki, Jussi Hellsten

Helsingin kaupunki
Tarkastusvirasto

Käyntiosoite
Unioninkatu 25
00170 Helsinki
Postiosoite
PL 400
00099 Helsinki
tarkastusvirasto@hel.fi
www.hel.fi/tav